

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STEČAJU I LIKVIDACIJI BANAKA**

Član 1

U Zakonu o stečaju i likvidaciji banaka ("Službeni list RCG", broj 47/01 i "Službeni list CG", br. 62/08 i 44/10) u članu 4 riječi: „i zaključka“, brišu se.

Član 2

Član 5 mijenja se i glasi:

„Centralna banka može naložiti stečajnom, odnosno likvidacionom upravniku izvršenje pojedinih radnji.“

Član 3

U članu 6 stav 1 riječi: „i registarskom sudu“, brišu se.

Član 4

U članu 7 stav 1 riječi: „Centralna banka“, zamjenjuju se riječima: „Savjet Centralne banke“.

Član 5

U članu 10 stav 1 riječi: „Centralna banka“, zamjenjuju se riječima: „Savjet Centralne banke“.

Član 6

U članu 13 stav 1 riječi: "organa upravljanja i izvršnih direktora", zamjenjuju se riječima „nadzornog odbora i upravnog odbora“.

Član 7

U članu 16 stav 4 riječi: " izvršnih direktora", zamjenjuju se riječima „članova upravnog odbora“.

Član 8

U članu 17 stav 2 riječi: „Centralna banka“, zamjenjuju se riječima: „Savjet Centralne banke“.

Član 9

U članu 23 stav 2 riječi: „Centralne banke, banke i registarskog suda“, zamjenjuju se riječima: „Centralne banke i banke“.

U stavu 4 riječi: „registarskom sudu“, zamjenjuju se riječima: „Centralnom registru privrednih subjekata“.

Član 10

U članu 28 riječi: "organa upravljanja i izvršnih direktora", zamjenjuju se riječima „nadzornog odbora i upravnog odbora“.

Član 11

U članu 30 riječi: "Članovi organa upravljanja banke, izvršni direktori", zamjenjuju se riječima: "Članovi nadzornog odbora, članovi upravnog odbora".

Član 12

U članu 48 stav 1 mijenja se i glasi:

„Potraživanja povjerilaca kreditne institucije isplaćuju se po sljedećem redosljedu prioriteta:

- 1) obezbijeđena potraživanja do vrijednosti njihovog obezbjeđenja, umanjena za razumne troškove prodaje;
- 2) potraživanja Centralne banke po osnovu kredita datih kreditnoj instituciji ili drugih obaveza kreditne institucije nastalih tokom privremene uprave, postupka sanacije ili stečajnog postupka nad kreditnom institucijom, u skladu sa zakonom;
- 3) potraživanja Fonda za zaštitu depozita po osnovu isplaćenih garantovanih depozita;
- 4) potraživanja fizičkih lica i mikro, malih i srednjih pravnih lica po osnovu zaštićenih depozita u iznosima koji prelaze iznose garantovanih depozita;
- 5) potraživanja po osnovu zaštićenih depozita koji nijesu obuhvaćeni tač. 3 i 4 ovog stava;
- 6) potraživanja ostalih povjerilaca, osim povjerilaca iz tač. 7 do 10 ovog stava;
- 7) potraživanja akcionara kreditne institucije;
- 8) potraživanja po osnovu instrumenata koje je izdala kreditna institucija, a koja, u skladu sa propisima kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, ispunjavaju uslove za instrumente dopunskog kapitala kreditne institucije i druga podređena potraživanja, koja se na osnovu odredbi iz ugovora u slučaju stečaja kreditne institucije isplaćuju istovremeno sa potraživanjima po osnovu instrumenata dopunskog kapitala kreditne institucije;
- 9) potraživanja po osnovu instrumenata kapitala koje je emitovala kreditna institucija, a koja, u skladu sa propisima kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, ispunjavaju uslove za instrumente dodatnog osnovnog kapitala kreditne institucije i druga podređena potraživanja, koja se na osnovu odredbi iz ugovora u slučaju stečaja kreditne institucije isplaćuju istovremeno sa potraživanjima po osnovu instrumenata dodatnog osnovnog kapitala kreditne institucije;
- 10) potraživanja po osnovu instrumenata kapitala koje je emitovala kreditna institucija, a koja, u skladu sa propisima kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, ispunjavaju uslove za instrumente redovnog osnovnog kapitala kreditne institucije i druga podređena potraživanja, koja se na osnovu odredbi iz ugovora u slučaju stečaja kreditne institucije isplaćuju istovremeno sa potraživanjima po osnovu instrumenata redovnog osnovnog kapitala kreditne institucije.“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Mikro, mala i srednja pravna lica iz stava 1 tačka 4 ovog člana su pravna lica koja se, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, klasifikuju u kategoriju mikro, malih ili srednjih pravnih lica.“

Član 13

U članu 50 stav 2 mijenja se i glasi:

„Rješenje o zaključenju stečajnog postupka donosi Savjet Centralne banke.“

U stavu 3 riječi: „registarskom sudu radi brisanja banke iz Centralnog registra Privrednog suda“, zamjenjuju se riječima: "Centralnom registru privrednih subjekata radi brisanja banke iz tog registra.“

Član 14

U članu 52 stav 1 riječi: „Centralna banka“, zamjenjuju se riječima: „Savjet Centralne banke“.

Član 15

U članu 53 riječi: “Glavni izvršni direktor”, zamjenjuje se riječima: “Predsjednik upravnog odbora”.

Član 16

Poslije člana 59 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 59a

„Potraživanja povjerilaca po osnovu subordinisanog duga ili hibridnih instrumenata koji su, do početka primjene ovog zakona, u skladu sa propisima donesenim na osnovu Zakona o bankama (“Službeni list CG” br. 17/08, 44/10, 40/11 i 73/17) predstavljali element dopunskog kapitala kreditne institucije, u slučaju stečaja kreditne institucije po ovom zakonu tretiraće se kao potraživanja iz člana 48 stav 1 tačka 8 ovog zakona.“

Član 17

Stečajni postupak, odnosno postupak likvidacije banke započet do dana početka primjene ovog zakona okončaće se po ovom zakonu.

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 1. oktobra 2020. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

1. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojima je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Stečaj i likvidacija banaka uređeni su Zakonom o sanaciji i likvidaciji banaka („Službeni list CG“, br. 17/08 i 44/10).

U postupku pristupanja EU, Crna Gora je preuzela i obavezu da svoje zakonodavstvo usaglasi i sa Direktivom 2014/59 EZ o uspostavljanju okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicionih društava (tzv. BRRD). Usaglašavanje sa predmetnom dominantno se vrši u okviru dva zakonska projekta, i to: Zakona o sanaciji kreditnih institucija i Zakona o kreditnim institucijama.

U cilju ostvarivanja potpune usklađenosti nacionalne regulative sa predmetnom direktivom (članovima 48 i 108), potrebno je, pored donošenja Zakona o sanaciji kreditnih institucija i novog Zakona o kreditnim institucijama, izvršiti i izmjene važećeg Zakona o stečaju i likvidaciji banaka.

Takođe, potrebno je usaglasiti norme važećeg Zakona o stečaju i likvidaciji banaka sa rješenjima iz Zakona u kreditnim institucijama u dijelu kojim se na novi način uređuje korporativno upravljanje u kreditnim institucijama.

Pored toga, predlaže se i da se u važećem Zakonu o stečaju i likvidaciji banaka preciziraju odluke koje, zbog njihove važnosti, u postupku stečaja i likvidacije banaka donosi Savjet Centralne banke, kao organ upravljanja Centralnom bankom.

Takođe, ovim zakonom se vrši i odgovarajuće usklađivanje važećeg zakona sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o upravnom postupku.

3. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predloženim zakonom vrši se usklađivanje nacionalne regulative sa:

- dijelom Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta 2014/59/EU o uspostavljanju okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicionih društava i o izmjenama i dopunama Direktive Savjeta 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU i regulativa Evropskog parlamenta i Savjeta (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 (Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014, establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 648/2012, of the European Parliament and of the Council.

4. OBRAZLOŽENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članovi 1 i 2 predloženog zakona predlažu se u cilju usklađivanja važećeg zakona sa Zakonom o upravnom postupku.

S obzirom da se registracija privrednih društava više ne vrši u Centralnom registru Privrednog suda, već u Centralnom registru privrednih subjekata koji vodi Poreska uprava, predloženim zakonom se u tom smislu predlažu odgovarajuće izmjene u čl. 3, 9 i 13 ovog zakona.

Članovima 4, 5, 8, 13 i 14 predloženog zakona precizira se koje odluke, zbog njihove važnosti, u postupku stečaja i likvidacije banaka donosi Savjet Centralne banke, kao organ upravljanja Centralnom bankom.

Polazeći od novog modela korporativnog upravljanja u kreditnim institucijama koji će biti uspostavljen donošenjem novog Zakona o kreditnim institucijama (tzv. dualistički ili dvolinijski model), po kojem su organi kreditne institucije: nadzorni odbor i upravni odbor, članovima 6, 7, 10, 11 i 15 predloženog zakona usklađuju se rješenja iz važećeg Zakona o stečaju i likvidaciji banaka sa navedenim izmjenama.

Članom 12 predloženog zakona, kojim se mijenja član 48 stav 1 važećeg zakona, vrši se usaglašavanje predloženog zakona sa zahtjevima iz člana 48 i 108 Direktive 2014/59/EU (BRRD). Ti zahtjevi iz direktive odnose se na redosljed prioriteta, po kojem fizička lica, mikro mala i srednja pravna lica u redosljedu prioriteta treba da imaju povojniji tretman od drugih povjerilaca. Takođe, nova struktura regulatornog kapitala u skladu sa novim Zakonom o kreditnim institucijama, po kojoj postoje tri kategorije tog kapitala (redovni osnovni, dodatni osnovni i dopunski kapital) u odnosu na dvije kategorije iz važećeg zakona (osnovni i dopunski kapital), uslovljava da se uspostavi adekvatan raspored tih kategorija kapitala u okviru redosljeda prioriteta za namirenje u slučaju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom.

Članom 16 predloženog zakona predlaže se prelazna norma kojom se propisuje da će se potraživanja povjerilaca po osnovu subordinisanog duga ili hibridnih instrumenata koji su, do početka primjene ovog zakona, u skladu sa propisima donesenim na osnovu Zakona o bankama ("Službeni list CG" br. 17/08, 44/10, 40/11 i 73/17) predstavljali element dopunskog kapitala kreditne institucije, u slučaju stečaja kreditne institucije po ovom zakonu tretirati kao potraživanja iz člana 48 stav 1 tačka 8 ovog zakona. Ova odredba se predlaže iz razloga što će, i nakon početka primjene novog Zakona o kreditnim institucijama, postojati ovi instrumenti kapitala, pa je i za njih potrebno odrediti redosljed u skladu sa novim redosljedom prioriteta utvrđenim predloženim zakonom.

I članom 17 predloženog zakona predlaže se prelazna norma, po kojoj bi se stečajni postupak, odnosno postupak likvidacije banke započeo do dana početka primjene ovog zakona okončao po ovom zakonu.

Članom 18 predloženog zakona propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a da će se primjenjivati od 1. oktobra 2020. godine, radi usklađivanja datuma početka primjene predloženog zakona sa početkom primjene novog Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o sanaciji kreditnih institucija.

5. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna sredstva iz budžeta Crne Gore.

6. PREGLED ODREDBI ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Član 4

U stečajnom postupku i postupku likvidacije odlučuje se u obliku rješenja i zaključka.

Član 5

Zaključkom se izdaje nalog stečajnom, odnosno likvidacionom upravniku za izvršenje pojedinih radnji i odlučuje o pitanjima o kojima se, u skladu sa ovim zakonom, ne odlučuje rješenjem.

Protiv zaključka nije dopušten prigovor.

Član 6

Rješenje donijeto u stečajnom postupku, odnosno u postupku likvidacije ističe se na oglasnoj tabli Centralne banke, banke u stečaju, odnosno likvidaciji i njihovim djelovima (u daljem tekstu: banka) i registarskog suda.

Protiv konačnog rješenja koje se donese u stečajnom postupku, odnosno u postupku likvidacije može se pokrenuti upravni spor, pred nadležnim sudom.

Član 7

Centralna banka ocjenjuje ispunjenost uslova za otvaranje stečajnog postupka i donosi rješenje o otvaranju stečajnog postupka.

U slučaju kada predlog za otvaranje stečajnog postupka podnese likvidacioni upravnik, Centralna banka donosi rješenje o otvaranju stečajnog postupka najkasnije narednog radnog dana po prijemu predloga.

Rješenje o otvaranju stečajnog postupka je konačno.

Rješenje o otvaranju stečajnog postupka objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i najmanje dva dnevna štampana medija koji se distribuiraju na teritoriji Crne Gore.

Protiv rješenja o otvaranju stečajnog postupka može se pokrenuti upravni spor.

Nadležni sud je dužan da odluku u sporu iz stava 5 ovog člana donese u roku od 30 dana od dana prijema tužbe.

Član 10

Stečajni upravnik se imenuje sa liste stečajnih upravnika koju utvrđuje Centralna banka.

Za stečajnog upravnika može se imenovati lice koje ima stručna znanja iz oblasti bankarskog poslovanja, najmanje 3 godine radnog iskustva na ovim poslovima i u čiju se nepristrasnost ne može sumnjati.

Član 13

Stečajni upravnik preuzima ovlašćenja organa upravljanja i izvršnih direktora banke i vrši ih shodno potrebama stečajnog postupka, u skladu sa ovim zakonom.

Član 16

Licu imenovanom za stečajnog upravnika, za vrijeme vršenja tih poslova, prava i obaveze koje se stiču na radu i po osnovu rada miruju u organu, organizaciji, odnosno kod poslodavca gdje je privremeno pretao da radi.

Lice iz stava 1 ovog člana ne može obavljati drugu profesionalnu dužnost.

Do povratka u organ, organizaciju, odnosno kod poslodavca iz stava 1 ovog člana, stečajni upravnik ostvaruje prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa u banci.

Stečajni upravnik ima pravo na zaradu, koja se utvrđuje rješenjem o imenovanju, u visini prosječne zarade izvršnih direktora ostvarene u toj banci u mjesecu koji prethodi otvaranju stečajnog postupka nad bankom.

Centralna banka može stečajnom upravniku dati posebnu nagradu, koju utvrđuje na osnovu obima i složenosti poslova i postignutih rezultata u stečajnom postupku.

Zarada i nagrada stečajnom upravniku, naknada ekspertima koje on angažuje i zarada radno angažovanih lica u stečajnom postupku isplaćuje se na teret sredstava banke, kao trošak postupka stečaja.

Član 17

Stečajni odbor je u stečajnom postupku organ Centralne banke i odlučuje donošenjem upravnih akata.

Stečajni odbor ima pet članova koje imenuje Centralna banka.

Za člana stečajnog odbora može biti imenovano lice koje ispunjava uslove za stečajnog upravnika utvrđene članom 10 ovog zakona.

Član stečajnog odbora se razrješava iz razloga navedenih u članu 12 ovog zakona.

Član stečajnog odbora ima pravo na naknadu u visini koju odredi Centralna banka.

Član 23

O otvaranju stečajnog postupka povjerioci se obavještavaju oglasom koji se objavljuje istog dana kada se donese rješenje o otvaranju stečajnog postupka.

Oglas iz stava 1 ovog člana objavljuje se isticanjem na oglasnoj tabli Centralne banke, banke i registarskog suda.

Oglas iz stava 1 ovog člana se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore", u sredstvima javnog informisanja i preko internet stranice Centralne banke.

Rješenje o otvaranju stečajnog postupka se dostavlja banci, Fondu za zaštitu depozita, bankama u inostranstvu kod kojih banka ima otvoren račun i registarskom sudu.

Član 28

Danom otvaranja stečajnog postupka prestaju ovlašćenja organa upravljanja i izvršnih direktora banke, zastupnika i prokuratora i prenose se na stečajnog upravnika.

Član 30

Članovi organa upravljanja banke, izvršni direktori i drugi zaposleni, iako im je prestala funkcija, odnosno rad kod banke dužni su da stečajnom upravniku daju sve potrebne podatke i obavještenja do zaključenja stečajnog postupka ili dok ih stečajni odbor ne oslobodi te obaveze.

Član 48

Potraživanja povjerilaca banke isplaćuju se po sljedećem redosljedu prioriteta:

- 1) obezbijeđena potraživanja do vrijednosti njihovog obezbjeđenja, umanjena za razumne troškove prodaje;
- 2) potraživanja Centralne banke po osnovu kredita datih banci ili drugih obaveza banke nastalih tokom privremene uprave ili stečajnog postupka nad bankom, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) potraživanja Fonda za zaštitu depozita po osnovu garantovanih depozita;
- 4) potraživanja deponenata, čiji su depoziti zaštićeni u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita depozita, po osnovu razlike iznosa depozita koje nije isplatio Fond za zaštitu depozita;
- 5) potraživanja ostalih deponenata;
- 6) potraživanja ostalih povjerilaca, osim povjerilaca iz tačke 7 ovog stava;
- 7) potraživanja povjerilaca po osnovu subordinisanog duga i/ili hibridnih instrumenata;
- 8) potraživanja akcionara banke.

Isplata potraživanja iz nižeg reda prioriteta vrši se nakon što se u potpunosti isplate potraživanja iz višeg reda prioriteta.

Potraživanja iz istog reda prioriteta se isplaćuju proporcionalno, ukoliko ne postoji dovoljno sredstava da se isplate u potpunosti.

Član 50

Kada stečajni odbor prihvati izvještaj stečajnog upravnika da su svi poslovi okončani predložiće Centralnoj banci da donese rješenje o zaključenju stečajnog postupka.

Rješenje Centralne banke o zaključenju stečajnog postupka je konačno.

Pravnosnažno rješenje o zaključenju stečajnog postupka objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i dostavlja registarskom sudu radi brisanja banke iz Centralnog registra Privrednog suda.

Član 52

Centralna banka donosi rješenje o likvidaciji banke, kojim se imenuje i likvidacioni upravnik. Rješenje o likvidaciji banke je konačno.

Rješenje o likvidaciji banke dostavlja se banci i registarskom sudu.

Protiv rješenja o likvidaciji banke može se pokrenuti upravni spor.

Nadležan sud je dužan da u sporu iz stava 4 ovog člana donese odluku u roku od 30 dana od dana prijema tužbe.

Član 53

Glavni izvršni direktor banke čiji je nadležni organ donio odluku o prestanku rada banke dužan je da tu odluku dostavi Centralnoj banci, narednog dana od dana njenog donošenja.